

Liliomos szűzi lélek:
 Korona volt homlokodon:
 S jóságodért, irgalmadért
 Tövis termett az utadon...

Szent szépséged, gazdagságod
 Nem termettek boldogságot:
 Idegenek szívtelenül
 Gyűlöltek Te nagy jóságod.

Puhakenyér alamizsnád
 Csodás rózsát termett néked;
 Ezért lettél Rózsák Szentje:
 Árpád vére, Szent Erzsébet!

Mi is magyar inségünkben
 Csodatevő imád várjuk,
 Hiszen olyan réges-régtől
 A szenvedés útját járjuk.

Vérrózsákkal, könnyel ázott
 Szűz Mária bús országa...
 Imádkozzál értünk, Szentünk:
 Teljesüljön lelkünk vágya.

Rablanc helyett égi béke,
 S szent szabadság rózsabokra,
 Kárpátoktól Adriáig
 Hazánk körül koszorúzza!

J. R.

Szülői értekezéslet.

Mélyen tisztelt szülők!

A szülői értekezleteknek az a céljuk, hogy a szülői házat és az iskolát egymáshoz közelebb hozva eredményesebbé tegyék a nevelést. Azt könnyen beláthatjuk, hogy amikor egy gyermekre kétféle nevelői ráhatás irányul, csak úgy lehet eredményes e kétféle tevékenység, ha közös célok és közös módszerek szerint jár el mindkét nevelő. Jelen esetben is az a céljuk, hogy ilyen közös célokat és módszereket megbeszéljünk, hogy a gyermek nevelése annál eredményesebb legyen.

A legelső, amit meg kell állapítanunk: senki sincsen hiba nélkül, a tanító sem, a szülők sem. Éppen ezért nyugodtan meghallgathatjuk egymást, hogy így a több szem többet lát elvén gyarapítsuk ismeretünket a gyermekre vonatkozólag.

Szükséges volt ennek megállapítása, mert higgyék el a tisztelt szülők, ez az egymás iránti bizalmatlanság a legtöbb bajnak okozója. Ismerjük el, hogy sokszor a gyermek a hibás. Eből azt kell következtetnünk, hogy ne igyekezzünk a gyermeket — a szülők esetében a saját gyermeküket — angyalként feltüntetni, mert ezzel csak megnehezítjük a tanító nevelő munkáját, a gyermek pedig felhasználja a két nevelő közötti ellen-

tétet, a maga javára igyekszik azt kihasználni, ami igen sok bajnak okozója.

De a szülőkben is van hiba, amivel világért sem akarom általánosságban megvádolni a szülőket. Aikre nem illenek e megállapítások, kérem, ne vegyék magukra.

Az első ilyen hiba, hogy sok szülő nem veszi tekintetbe gyermekének testi és szellemi képességeit. Többet kívánnak tőle, mint amennyire képes. Ez pedig igen sokszor onnan származik, mert nem a maguk gyermekének képességeit nézik, aki talán beteges és ezért gyengébb szervezetű, hanem a szomszédét, akinek vasgyúró a fia, s a saját gyermeküket arra akarják kényszeríteni, hogy kövesse, sőt, ha lehet, hagyja el azt, ami aztán csak a gyermek kárára lesz.

Vannak szülők, akik annyira szeretik — legalább is azt gondolják magukról — gyermeküket, hogy mindent megengednek s mindent elnéznek gyermekeiknek. Igen, szeresse a szülő gyermekeit, ez a világ legtermészetesebb érzése, de viszont okosan szeresse, ne igyekezzon puhává, lustává, fegyelmeztelenné kényeztetni gyermekét, mert az élet egészen mást kíván ma mindenkitől. De az ilyen gyermekeknek lesz legtöbb bajuk az iskolában is. Nem végzi el rendesen, lelkiismeretesen azt a kis házi feladatot, amit kapott, a gyermek egy kicsit nyafog, a mama azonnal kész pártjára állni, s ezt mondja neki: jól van fiacskám, vagy kislányom, pihenj most, majd írok én a tanítónak igazolványt, hogy nem jól érezted magad. A gyermek aztán, ha egyszer rájött arra, hogy szülőjében mindig cinkosra talál, rászokik a rendetlenségre, a fegyelmetlenségre, a könnyelmű kötelelességmulasztásra, s kérdem, milyen felnőtt lesz az ilyen gyermekből, akit rászoktattak, ráneveltek arra, hogy minden hanyagságára találjanak szülei mentséget.

Az ilyen gyermek az iskolában is igyekszik eszerint cselekedni. Kivonja magát minden kötelezettség alól, s ennek az lesz az eredménye, hogy elszokik a rendszeres munkától, mindig mindennek csak a könnyebb végét fogja meg, s szinte elvárja, hogy a munka nehezebbjét mások csinálják meg helyette.

Ne higgyék azt a mélyen tisztelt szülők, hogy megtették minden köteletségüket, ha egyszer beiratták az iskolába. Az iskola munkája mindig csak a családi neveléssel kapcsolatban arra támaszkodva lehet eredményes. Ezért szükséges, hogy a szülők érdeklődjenek állandóan gyermekük iskolai dolga iránt, támogassák őt, de ne csináljanak meg helyette semmit, mert a házi feladat azért van, hogy a tanuló begyakorolja az iskolában szerzett ismereteket, ez pedig feltétlenül szükséges, hogy az ismeret meggyökerezze a tanuló emlékezetében.

De a nemtörődömségnél is nagyobb baj az, amikor a szülők ellenséget vélnek az iskolában s valósággal megakadályozni igyekeznek az iskola nevelő munkáját. Hányszor előfordul, hogy meggondolatlan szülők gyermekük előtt bírálják az iskola munkáját. Hiszen elismerjük, lehet hiba az iskolában is, de ha ilyet észreveszünk, szóljunk észrevételünkről a tanítónak,

aki helyrehozhatja a tévedést, de ne a gyermek előtt, mert ezzel csak lerontjuk a tanító tekintélyét s kérdem, hogyan neveljen az olyan nevelő, akinek tekintélyét lerombolták meg gondolatlan kijelentések. Másik kérdés, igazán szereti-e gyermekét az a szülő, aki a saját gyermekének nevelőjét teszi bíráló tárgyává a gyermeke előtt, hogy ezzel mintegy megakadályozza annak sikeres munkásságát? Nem nehéz rá a felelet. A saját gyermekének rosszakarója az, aki a reá jó hatásokkal közeledő nevelő tevékenységét megakadályozza.

Nehéz dolog a gyermekkel való helyes bánásmód, ezért tesszük itt szóvá. Nagy tapintat és tudás kell ahhoz, hogy eltaláljuk, mikor mit kell tenni, hogy gyermekünkre hassunk. Hiszen jól tudjuk mindnyájan, ahány gyermek, annyiféle, mindegyik szinte más és más módszert kíván. Az egyiknél elég a szép szó, a másiknál nagyobb szigorúság szükséges, hogy hatása legyen. Semmi esetre sem szabad ott szigort alkalmazni, ahol az több kárt csinál, mint hasznót. Különösen nem szabad a gyermeket azért büntetni, amiről nem tehet. Lustaságáért — ha az ismétlődik — megbüntethetjük, de azért már nem, hogy gyenge tehetségű. Az ilyen gyermeket a tanítónak is, szülőnek is inkább bátorítani kell, nem pedig elriasztani.

Mindnyájan jól tudjuk, hogy legjobb nevelési módszer a saját magunk jó példája, — mégis sokan és sokszor vétének ellene. Szinte azt mondhatnám, ez a mód a szülők egyetlen eszköze, amelyet a természetükbe oltott a jó Isten. Ez azt jelenti, hogy ha magam is elmegyek a templomba, s a gyermekem előtt térdelek az áldoztató rács elé, akkor nem kell sokat beszélnem a gyermekemnek a vallásosságról, annak hasznáról, a gyermek lelkébe gyökeredzik. Ha a gyermek azt látja, hogy a nemzetet érő nagy öröm vagy bánat a szülők öröme vagy bánata is, nem lesz ott szükség sok beszédre, hogy mi a hazaszeretet. Ha a szülőtől azt látja a gyermek, hogy az mindig igazat mond, szavát megtartja, kötelességét mindig elvégzi, megteszünk mindent, ami gyermekünk nevelésére, jobb és boldogabb jövőjének elérésére szükséges. Kérdem, van-e olyan szülő, aki nem szeretné gyermekét boldogabbnak látni magánál? Ha pedig ez a célunk, azt legjobban a saját élő példánkkal nevelhetjük lelkébe. Az ilyen szülő, aki a saját jó példájával neveli gyermekét, a legnagyobb kincset hagyja reá örökölni, amit ember adhat annak, akit legjobban szeret a világon. De éppen így áll ez az ellenkezőjére is: a rossz példára. Nevelhet ott a tanító szívvel-lélekkel, nevelhet ott a másik szülő szíve vérével is, ha a gyermek azt látja, hogy a szülők nem járnak közös úton, minden valószínűség szerint a rosszat fogja követni.

Nem folytatom tovább fejtegetéseimet. Azt hiszem mindnyájan egyetértünk abban, hogy az elhangzottak csak a gyermek javát akarják szolgálni, s nagyon szeretném, ha a legközelebbi szülői értekezleten beszámolhatnánk egymásnak az elért szép eredményről. Adja Isten, hogy minél több, minél szebb aratása legyen a most elvetett magvaknak.